

Nieuwsbrief VWG Rijk van Nijmegen e.o. / 2023 - 03 / maart + april 2023

Hoi Paul,

Terwijl ik deze nieuwsbrief samentel en er een lichte ijsregen uit de grijze hemel komt, zie ik op de regionale Vogelalert-app meldingen binnenkomen van overtrekkende kraanvogels. Dat had ik niet meer verwacht dit voorjaar. De afgelopen weken was er een geen zuchtje oostenwind (dat heb je toch echt nodig om kraanvogeltrek te zien) en dat hadden we met name gemist tijdens onze Zuid-Limburg-excursie. Ik kan mij helemaal vinden in wat Stijn voor de grap schreef op de app: "Sorry, maar kunnen die beesten niet een iets mooiere dag kiezen om te gaan vliegen".

Maar goed, met de Pallas boszanger en de Siberische tjiftjaf bij Weurt mogen we niet klagen. Van heinde en ver kwamen vogelaars kijken en Tom, de ontdekker, kreeg terecht de nodige aandacht in de Gelderlander en ook in deze nieuwsbrief.

Een nieuwsbrief voor maart én april. Een tweemaandelijks nieuwsbrief doen we meestal alleen om de zomermaanden te overbruggen, maar de komende weken is het bijna halve bestuur op vakantie. Martijn gaat een mooie bootreis maken over de westelijke Grote Oceaan

([https://www.birdingbreaks.nl/expeditiecruise west-pacific odyssey](https://www.birdingbreaks.nl/expeditiecruise-west-pacific-odyssey)) en Paul gaat een bootreis maken over de zuidelijke Atlantische Oceaan

([https://www.birdingbreaks.nl/expeditiecruise atlantic odyssey](https://www.birdingbreaks.nl/expeditiecruise-atlantic-odyssey)). Door corona drie keer uitgesteld, maar nu lijkt het dan toch door te gaan! Op 1 mei zijn we allemaal weer terug.

Met trots kondigen we in deze nieuwsbrief de eerste buitenlandse excursie aan sinds jaren. We gaan naar het schitterende eiland Helgoland!

Op bestuursgebied is te melden dat we aangeboden hebben om een excursie te organiseren tijdens de Landschapsparade in de Ooijpolder op 25 juni. Verder hebben we als vwg geadviseerd bij een bouwproject in Cuijk, heeft Nico tips gegeven aan een vragensteller over huiszwaluwnesten en hoe te voorkomen dat het huis ondergepoept wordt en zo nog wat kleine vragen. Onze vrienden van Natuur Wijchen proberen in gesprek te komen met Rijkswaterstaat over het beheer van de Liendense Waard nu Geldersch Landschap daar weg is. Wij steunen hen daarbij. Verder krijgen we de laatste tijd veel verzoeken van commerciële vogelbedrijfjes met het verzoek of wij in de nieuwsbrief reclame voor hen willen maken. Hoe leuk hun diensten en websites ook soms zijn, wij zijn hier zeer terughoudend in (okay, bovengenoemde bootreizen vallen hier misschien ook onder...).

Gisteren hebben we een digitale bestuursvergadering gehouden en ook weer plannen gemaakt voor de zomertortelinventarisatie en we zoeken nog ondersteuning voor het beheer van de website. O ja, dit jaar er alweer 10 leden bij!

En kom allen naar de lezing van de bekende natuurfotograaf Arie van den Hout in de Thiemeloods op 23 maart!

Paul Gnodde – voorzitter

Martijn Verdoes – secretaris

Kor Bosch – penningmeester

Kelvin Klaassen – excursies en meer

Frank Saris – vogelbescherming en wetlandwacht

Lang weekend Helgoland vrijdag 29-09 tm maandag 2-10-2023 – Lysbeth Santema

Van vrijdag 29 september ('s ochtends heel vroeg) tot en met maandag 2 oktober (heel laat 's avonds) houden wij een meerdaagse excursie naar Helgoland. Helgoland is een klein rotseiland in de Noordzee, zo'n 55 kilometer uit de Duitse kust. Helgoland is onder vogelaars vooral bekend om de zeldzaamheden die je hier kunt vinden in oktober. Op het eiland rijden geen auto's, dus je bent de gehele dag lekker buiten aan het struinen om vogels te zoeken. Er kunnen 16 personen mee op deze excursie. Het wordt een superleuk vogelweekend! Paul Gnodde is de excursieleider.

We overnachten in de jeugdherberg. Het verblijf is volpension, dus alle maaltijden worden door de jeugdherberg verzorgd. Verblijf en maaltijden zijn eenvoudig, maar prima. De kosten voor deze excursie bedragen € 265,-. Dat is inclusief: retourticket voor de veerboot (Cuxhaven – Helgoland), drie overnachtingen in de jeugdherberg op vierpersoonskamers, alle maaltijden (met uitzondering van de lunch op de eerste dag) en een retourticket voor de boot naar het nabijgelegen eiland Düne. Niet inbegrepen zijn de kosten voor de autorit naar Cuxhaven en terug, en het parkeren in Cuxhaven (brandstof + parkeren kost circa € 149 euro per auto, onderling te verrekenen).

Alleen leden van onze vogelwerkgroep kunnen deelnemen aan deze excursie.

Als je mee wilt, meld je dan aan incl. 06-nr bij Lysbeth Santema

(L.Santema@gmail.com). Geef aan of je kunt rijden naar Cuxhaven. Als er meer belangstelling is dan er plekken zijn, dan krijgen chauffeurs voorrang en ook telt

natuurlijk de volgorde van aanmelding.

Vogelcursus voor beginners 2023 gestart - Saskia Jonker

Op 9 februari ging onze vogelcursus voor beginners van start. We konden dit jaar als vanouds aan de slag: op donderdagavond een cursusavond, ter voorbereiding op de excursie op zaterdag. In een zaaltje op de universiteitscampus ontmoetten we onze enthousiaste, gemêleerde deelnemersgroep. De eerste avond stond in het teken van kennismaken met elkaar, met de opzet van de cursus, met diverse websites (onder andere onze mooie Avifauna), vogelgidsen en verrekijkers. We namen met de deelnemers een vragenlijstje door, dat zij kunnen nalopen wanneer zij een vogel zien of horen. Hierop staan diverse vragen vermeld over de uiterlijke kenmerken en het gedrag van de vogel. Denk hierbij aan vragen zoals “Welke kenmerken vallen

meteen op?”, Welke vorm/kleur heeft de snavel?” en “In welk soort gebied kom je hem tegen?”. Na een koffiepauze, die deelnemers de gelegenheid gaf om diverse vogelboeken te bestuderen, verrekijkers in de hand te nemen, vragen te stellen en met elkaar kennis te maken, gingen we aan de slag met het herkennen van wintervogels uit de Ooijpolder. Ter voorbereiding hadden deelnemers de opdracht gekregen om een aantal vogelsoorten op te zoeken in hun vogelgids. Tijdens de cursusavond toonden we foto's en brachten we de getoonde vogels samen op naam. We besteedden aandacht aan uiterlijke kenmerken, gedrag en geluid. Vooral dat laatste maakte duidelijk dat vogelaars (lees cursusbegeleiders) weinig gène kennen. Schaamteloos imiteren zij voor een groep van ruim 30 deelnemers het geluid van een gans, eend of andere vogel. Met een bingokaart keerden de deelnemers huiswaarts. Hierop strepen zij de komende tijd hun vogelwaarnemingen uit de nabije omgeving af.

Op zaterdag 11 februari verzamelden we bij het Hollandsch-Duitsch Gemaal (in de meest westelijke punt van de Ooijpolder). Daar ging het vogelen al meteen van start en zagen we onder andere staartmees, torenvalk, sperwer en grote gele kwikstaart. We boften met het weer. De mist van de afgelopen dagen was opgetrokken, de temperatuur kwam uit boven nul, de wind was bescheiden en het was droog. In vier groepen (circa 30 deelnemers en 7 gidsen) fietsten we door de Ooijpolder en deden we vele mooie waarnemingen. We zagen en/of hoorden onder andere: kramsvogels, koperwieken, zanglijsters, grauwe ganzen, kolganzen, rietganzen, brandganzen, grote Canadese ganzen en nijlganzen. Diverse soorten eenden lieten zich zien. De prachtig getekende wintertalingen maakte indruk. Ook tafeleenden, slobbeend, krakeenden en brikduikers oogsten bewondering. Een fijne waarneming was een man pijlstaart, die helaas zijn pijl mistte. Vlakbij Oortjeshekken liet een man torenvalk zich van heel dichtbij bekijken. Ook zag een aantal deelnemers grote bonte spechten en een havik. Bij Tiengeboden liet een Cetti's zanger zijn luide lied horen en bracht een waterral zijn speenvarken geluid ten gehore.

Voor onze deelnemers houden we jaarlijks een lijst met waarnemingen bij. In die lijst nemen we alleen de soorten op, die door minimaal één deelnemer én een gids zijn waargenomen. Ten tijde van het schrijven van dit bericht hebben nog niet alle gidsen hun waarnemingen van deze eerste excursie ingevuld. Toch staat de teller al op 50. Een interactieve eerste cursusavond, enthousiaste en leergierige deelnemers, enthousiaste cursusleiders én een geslaagde

excursie: een prima aftrap van de vogelcursus van 2023!

Verslag (geen) uilenexcursie zaterdag 18 februari – Kelvin Klaassen

In de informatiemail voor de excursisten die meegaan op de bosuilexcursie schrijf ik: als er twee dingen zijn waar bosuilen niet van houden, het wind en regen zijn, dus laten we hopen op geen van beiden. Het past dan ook in het patroon van de afgelopen excursies onder mijn leiding dat de weergoden mijn verzoek in de wind slaan, letterlijk. Voor wie gelooft in karma: het voorjaar zal ons mooie zonnige excursies moeten geven, want op zaterdagavond vertrekken we met z'n tienden in het donker het bos in, begeleid door wind én regen. De bosuilen hebben wél goed geluisterd naar mijn opmerkingen, want ze besluiten zich massaal stil en uit het zicht te houden. Zo stil mogelijk lopen we door het bos, stoppen af en toe om in volledige stilte te luisteren, lopen weer verder. We doen Mariënbos aan, we doen Heilig Landstichting aan, maar waar de uilen normaal gesproken zo mooi van zich laten horen schitteren ze nu in afwezigheid. Jammer, maar helaas. De sfeer zit er wel goed in, en de groep leert gaandeweg toch nog het een en ander bij van bosuilen. Volgende keer

beter!

Verslag excursie Vogelplus op de Duivelsberg, zaterdag 25 februari – Martijn Verdoes

Afgelopen zaterdag was het alweer tijd voor de tweede Vogelplus-excursie van 2023. Elf man en vrouw hadden zich verzameld bij Pannenkoekhuis De Heksendans in Berg en Dal, om onder de bezielende begeleiding van Martijn en 'mystery guest' Marc Guyt een ochtend te gaan bosvogelen op de Duivelsberg. Hoofddoel: de middelste bonte specht.

De eerste opgave was de herkenning van de zang van de roodborst die vlak boven onze hoofden zat te zingen. In het bos aangekomen bleven we nog even in de geluiden modus met een zingende boomklever en een roepende grote bonte specht, die ook werd gezien. Een stukje verderop stuitten we op een groepje op het bospad foeragerende vinken die bij het opvliegen goed waren te herkennen aan de witte schouderpartijen op de vleugels. Met zijn geratel uit de ondergroei trok een winterkoning de aandacht (de compensatiedrang van dit kleine vogeltje is duidelijk te horen aan het volume van zijn zang).

De zwarte specht gaf helaas niet thuis, maar een zingende zanglijster legde een pleister op de wonde. Nadat we eerder de zang in de verte al hadden gehoord vloog er even later een roepende grote lijster voorbij (klinkt de roep nou als een natte of juist een droge wind?), terwijl we naar twee appelvinken in een boomtop

stonden te kijken. Onder toezicht van een 'subzingende' en zeer nieuwsgierige roodborst en baltsende (miauwende) buizerds. Twee raven vlogen een aantal keer mooi over en lieten hun prachtige roep horen. Een klein stukje verder oefenden we de zang van de boomkruiper en vonden we een baltsende middelste bonte specht die een nestholte aan het inspecteren was. Missie geslaagd dus! Op de terugweg zagen we nog een zingende glanskop. Na een winterse hagelbui en een roepende kuifmees die zich jammer genoeg niet wilde laten zien was het eindelijk tijd voor koffie en appelgebak! Ontzettend bedankt voor jullie deelname en enthousiasme. Veel vogelplezier en tot de volgende keer.

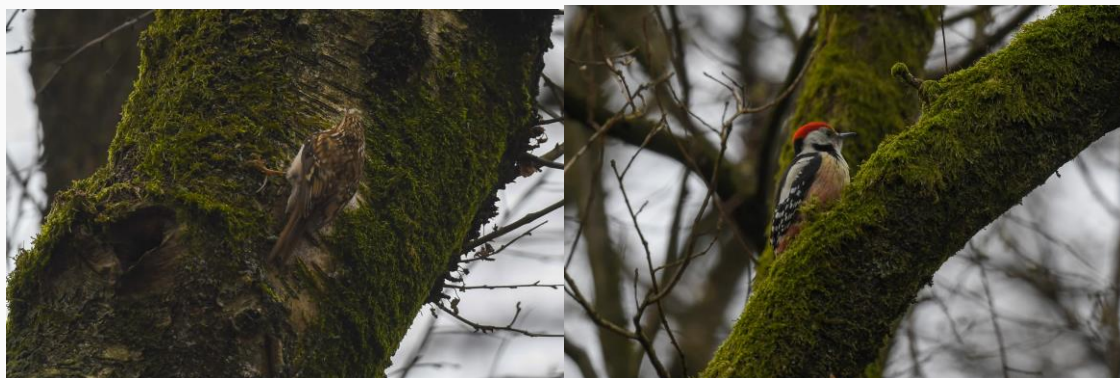

Verslag excursie Zuid-Limburg 5 maart – Paul Gnodde

Dertien leden hadden zich ingeschreven en met de excursieleider erbij is dat een prima aantal voor een auto-excursie. Helaas moesten op het laatste moment drie deelnemers zich afmelden wegens ziekte of andere kwaaltjes. Zo kon het zijn dat Jeroen, Paul, Dennis, Max, Lysbeth, Jorge, Saskia, Volkert, Wim, Liesbeth en Vera in drie auto's pasten.

De eerste stop net ten zuiden van Venlo was een extraatje. Sinds enkele dagen bevindt zich daar een Humes bladkoning, een zangvogeltje uit Azië. Deze liet zich helaas niet aan ons zien en na een half uur besloten we verder te rijden. Onze tweede stop was bij Sibbe, diep in Zuid-Limburg. Daar zijn sinds enkele jaren voedselakkertjes aangelegd voor wintergasten als geelgors en vinkachtigen. Maar ook trekt dit gebied de schaarse grauwe gors aan. Een weinig spectaculair, maar wel zeldzaam gorsje, dat je niet snel ergens anders dan op deze plek zult aantreffen. Dik anderhalf uur hebben we daar rondgelopen in de kou. In de verte zagen we een groep van ongeveer 30 geelgorzen, tientallen kneutjes, vinken, veldleeuweriken en daartussen een enkele keep. Maar geen grauwe gors. In mijn enthousiasme dacht ik er nog even te zien, maar mijn excursiegangers hielpen mij uit mijn droom: toch ook een geelgors. Een jonge havik en een vrouw blauwe kiekendief waren een hele aardige bijvangst.

Op naar plek drie: het Vijlenerbos. Dit bos was ooit het enige bolwerk van de middelste bonte specht in Nederland en is dat nog steeds voor de kortsnavelboomkruiper. Ook hier moesten we onder frisse omstandigheden dik een uur zoeken en luisteren voordat we beide soorten vrijwel gelijktijdig zagen. Voor de meesten was de kortsnavelboomkruiper nog nieuw (we zagen er in totaal drie) en voor een enkeling was zelfs de middelste bonte specht een 'lifer'. Ook de fotografen konden beide soorten heel aardige op de foto zetten. De kortsnavelboomkruiper toonde daarbij goed zijn geheel witte buik en lange achterteen.

Door naar plek vier: in de buurt van Kerkrade zit een paartje roodbuikwaterspreeuw, de Midden-Europese ondersoort van de waterspreeuw. Ook hier was het allesbehalve een inkoppertje. En het begon nog te miezeren ook. We besloten na een half uur zoeken de groep in tweeën te splitsen. Saskia, die vrijwel zeker een waterspreeuw voorbij had zien vliegen de beek volgend, ging met een groepje naar het noorden. De rest liep de beek af naar het zuiden. We zagen meerdere grote gele kwikstaarten, een groene specht en een eekhoorn, maar na weer een dik half uur lopen geen waterspreeuw. We besloten terug te lopen naar de afgesproken plek. Omdat we nog even op de anderen moesten wachten liepen we hen een stukje tegemoet en opeens vloog een waterspreeuw langs. Om een lang verhaal kort te maken: uiteindelijk lukte het iedereen om de waterspreeuw te zien. En voor enkele fotografen die wat langer bleven, ging de vogel poseren op een tak en verscheen zelfs een tweede exemplaar!

Voor de oehoe was het te laat en eerlijk gezegd hadden we ook niet weer zin om lang te zoeken. Iedereen ging tevreden naar huis: hard werken, maar weer mooie waarnemingen gedaan!

Excursie- en avondprogramma voorjaar 2023 – Paul Gnodde en Kelvin Klaassen

We hebben een mooi excursieprogramma. Meld je snel aan, want de excursies lopen snel vol.

Zaterdag 11 maart – Spechtenexcursie Duivelsberg e.o. – Saskia Jonker
Excursie zit vol!

Donderdag 23 maart - Lezing in de Thiemeloods - Team vogelfotografie
Lezing door Arie van den Hout. <http://arievandenhout.com/> Arie is een bekende natuur- en vogelfotograaf. Hij toont ons zijn beste foto's en hoe jij ook betere vogelfoto's kan maken. Maar ook vogelaars zonder camera zijn van harte welkom. Arie kan mooi vertellen en neemt je mee in zijn enthousiasme. Komt allen; we maken er weer een gezellige en interessante avond van.

Plaats: Thiemeloods Nijmegen

Datum en tijdstip: donderdag 23 maart, 19:30-20:00: inloop | 20:00-20:45: eerste helft lezing | 20:45-21:00: pauze | 21:00-21:45: tweede helft | 21:45-22:30: borrel na afloop

Toegang: gratis voor leden en niet-leden

Opgave: niet nodig

Zaterdag 15 april - voorjaar in de Hatertse Vennen - Kor Bosch
Excursie zit vol!

Dinsdag 18 april tm dinsdag 30 mei – dinsdagavondexcursies vanaf HDG – Kelvin Klaassen

Fietsexcursie. Verzamelen dinsdagavond om 18:45 uur bij het Hollands-Duits Gemaal (HDG). Je hoeft en kunt je niet aanmelden voor deze excursies. Gewoon op tijd komen op de juiste plek. Ook toegankelijk voor niet-leden. Excursieleiders:

Dinsdagavond 18 april 18:45 uur HDG - Kelvin Klaassen -> *De eerste avond gaan we klassiek op pad in de Ooijpolder, rondom de Oude Waal.*

Dinsdagavond 25 april 18:45 uur HDG - Kelvin Klaassen -> *De tweede dinsdagavond fietsen we richting Bemmelsewaard om blauwborsten, Cetti's zangers en bevers te spotten in de Bemmelsewaard.*

Dinsdagavond 2 mei 18:45 uur HDG - Kelvin Klaassen -> *We fietsen langs het kanaal richting Persingen en doen het Circul van Ooij aan.*

Dinsdagavond 9 mei 18:45 uur HDG - Paul Gnodde

Dinsdagavond 16 mei 18:45 uur HDG - Kelvin Klaassen

Dinsdagavond 23 mei 18:45 uur HDG - Kor Bosch

Dinsdagavond 30 mei 18:45 uur HDG - Paul Gnodde

Zaterdag 6 mei Fietsexcursie Kraaijenbergse Plassen - Kelvin Klaassen

Blauwborsten, sprinkhaanzangers, snorren en koekoeken. En wie weet, misschien wel een aantal drijvende of steltlopende zeldzaamheden.

Max. aantal deelnemers: 15

Vertrek: 07:30 uur op de fiets McDonalds, Malden.

Opgave: mail (naam + 06-nr) naar klaassen.kelvin@gmail.com

Zaterdag 13 mei – Fiets Big Day- Bram Ubels

Wat heb je nodig om mee te doen? Meer dan een fiets, één tot drie teamgenoten en flinke dosis zin om lekker te vogelen is het niet. Iedereen kan dus meedoen! Middels een hiervoor opgerichte appgroep houden we elkaar de dag zelf op de hoogte van leuke waarnemingen en de stand van zaken. Lijkt het je leuk om mee te doen? Stel een team van 2-4 personen samen en meld je aan door voor 6 mei een mailtje of appje te sturen naar Bram Ubels - 06-81538110 – bramubels@hotmail.com.

Je geeft door:

- je teamnaam / - de deelnemende personen / - de telefoonnummers van deze personen voor deelname aan de whatsappgroep / - per team één waarneming.nl-gebruikersnaam van de persoon die op de dag zelf alle waarnemingen invoert via de waarneming.nl app. Hier houden we namelijk de scores van de teams bij. Op zondagavond 14 mei vindt een gezamenlijke afsluiting plaats waarbij het winnende team bekend wordt gemaakt en men ervaringen uit kan wisselen. Meer info hierover én nadere spelregels volgen.

zaterdag 20 mei – Voorjaarsexcursie Hamert – Kelvin Klaassen

We gaan gewoon weer dapper op pad naar de Hamert, maar nu in de lente.

Droomsoorten: wielewaal, grauwe klauwier, raaf, wespandief en bonte

vliegenvanger (of toch misschien die slangenarend?)

Max. aantal deelnemers: 15.

Opgave: mail (naam + 06-nr) naar klaassen.kelvin@gmail.com

Meer informatie volgt later.

Dinsdag 6 juni – Nachtzwaluwenexcursie Mulderskop – Rob Krol

Informatie volgt later.

Zaterdag 17 juni – Ameide-Zouweboezem - Paul Gnodde

Purperreigers en misschien witvleugelstern.

Informatie volgt later.

Zaterdag 24 juni – Deelensche Veld (Veluwe) – Kelvin Klaassen

Excursie zit vol!

Tom van den Berge ontdekt zeldzame Pallas boszanger en maakt veel andere vogelaars blij - Irma van Teunenbroek (Gelderlander)

Zoals zo vaak liep vogelaar Tom van den Berge (41) uit Weurt met zijn hond zondag door de uiterwaarden. De verrekijker mee, want je weet maar nooit welke vogels je tegenkomt. „Ik was al helemaal natgeregend en er leek niks te vliegen, toen zo ineens: bam. Daar zat hij, voor mijn neus, op 1,5 meter afstand. Ik heb gelijk mijn vrouw gebeld: kom alsjeblieft meteen mijn camera brengen!“. Wat Tom zag? „Ik dacht eerst een bladkoninkje, wat al heel bijzonder is.“ Een klein mosgroen zangvogeltje. Maar toen zag de Weurtse vogelaar de gele streep in het midden van zijn kruin en een gele stuit. Hij kon zijn ogen nauwelijks geloven: „Het moest de Pallas' boszanger zijn.“ Het vogeltje vloog weg, richting de uitkijktoren bij het Weurtse Straatje. De adrenaline raasde door het lichaam van Van den Berge. Zijn vrouw was snel op de dijk om hem zijn

camera met telelens te overhandigen. Hij rende vervolgens naar beneden, naar de uitkijktoren. „Ik was helemaal buiten adem. Ik zag hem meteen in een boom. Trillend heb ik de eerste foto's gemaakt.” De Pallas' boszanger. Een mosgroen klein zangvogeltje met 'een vrij bescheiden, hees toontje', aldus de Vogelbescherming. Hij nestelt in Siberië. Trekt in de winter naar het westen. Het is pas de tweede keer dat dit vogeltje in deze contreien door leden van de Vogelwerkgroep Nijmegen is waargenomen. En zelfs de enige keer dat er ook een foto van is gemaakt. Tom is de gelukkige. Zelf had hij het vogeltje nog nooit gezien in de tien jaar dat hij vogelaar is. „Dan ben je wel hyperdepieper 's avonds. Dit is waar je het voor doet.”

Zie ook de mooie video die gemaakt is door Folkert Jan Hoogstra: <https://www.youtube.com/watch?v=S0Xpp4cepv0>

Filmtip: Nederland onder water in Lux, maandag 13 maart 19:30 uur
Met de waterschapsverkiezingen in zicht, draait er een mooie film in Lux in Nijmegen. Welke verborgen schatten heeft Nederland te bieden? Wat is er te ontdekken in de onderwaternatuur van Nederland? Welke verrassende levensvormen vinden we net onder de waterspiegel? In de natuurfilm *Nederland onder water* komt een onbekende wereld tot leven. <https://www.lux->

nijmegen.nl/anders/te-gast-nederland-onder-water/

Provinciale en Waterschapsverkiezingen 2023 - Vogelbescherming

Vogelbescherming mailde ons: samen kunnen we bij de verkiezingen op 15 maart écht een verschil maken. De opkomst voor de Provinciale Staten en waterschapsverkiezingen zijn meestal laag. Dus daarom weegt elke uitgebrachte stem voor de natuur extra zwaar. Om zoveel mogelijk natuurliefhebbers op te roepen om te gaan stemmen hebben we jullie hulp nodig.

Lees hier wat jullie kunnen doen: [In 4 stappen een stem voor de natuur | Vogelbescherming](#).

Tot later!

Paul Gnodde
voorzitter / coördinator nieuwsbrief
06-18758711